

Один із цих днів

Ґабріель Ґарсія Маркес

Переклад Віктора Часника

Понеділок видався теплим і без дощу. Дон Ауреліо Есковар, дантист без диплому та надзвичайний "жайворонок", відкрив свій кабінет о шостій. Він витягнув з скляної шафи гіпсову форму з зубним протезом і поклав на стіл декілька інструментів, які було впорядковано від найбільшого до найменшого, як на виставці.

Він носив смугасту сорочку, без коміра, що застібалась золотим ґудзиком, і штани з еластичними підтяжками. Був суворим, худорлявим, з поглядом, який рідко відповідав ситуації, наче погляд глухого.

Коли на столі були розкладені речі, він перекотив бормашину ближче до крісла-вертушки та сів, щоб відполірувати зубні протези. Він ніби не думав про те, що робить, але вперто працював, педалюючи бормашину навіть тоді, коли не використовував її. Біля восьми годин він зробив паузу, щоб подивитися на небо через вікно і побачив два задумливих грифа що сушили пір'я на сонці на шифері даху сусіднього будинку. Продовжував роботу з ідеєю, що до обіду знову задощить. Ламаний голос його одинадцятирічного сина висмикнув його з забуття.

— Тату.

— Що.

— Алькальд каже, може виймете корінного зуба.

— Скажи йому, що мене нема тут.

Він шліфував золотий зуб. Відсторонив його на відстань руки і оглянув прижмуреним оком. У приймальні його син знову закричав.

— Він каже, що ти є, тому що чує тебе.

Стоматолог продовжував огляд зуба. Тільки коли він поклав його на стіл із закінченими роботами сказав:

— Набагато ліпше.

Бормашина запрацювала знову. Із картонної коробки, де він тримав речі для обробки, він вийняв міст з багатьма зубами і почав шліфувати цей золотий протез.

— Тату.

— Що.

Він так і не змінив виразу свого обличчя.

— Він каже, що якщо ти не висмикнеш зуба, він застрелить тебе.

Не поспішаючи, вкрай спокійним рухом він перестав крутити педалі бормашини, трохи відкотив її і повністю відкрив нижню шухляду столу. Там був револьвер.

— Ну, — промовив він. Скажи йому, щоб він прийшов і відлупцював мене.

Він повертав крісло, поки не розвернув до дверей, рука опиралася на бортик шухляди. У дверях з'явився алькальд. Він побрів ліву щоку, але на інший, набряклий і запалений, мав п'ятиденну щетину. Стоматолог побачив у його безбарвних очах багато

ночей відчаю. Він полагіднішав, закрив ящик кінчиками пальців і сказав тихо:

— Сядь.

— Доброго ранку, — прохрипів алькальд.

— Ну доброго, — сказав стоматолог.

Поки інструменти кипіли, алькальд оперся потилицею на узголів'я крісла і відчув себе краще. Вдихнув охолоджене парами ефіру повітря, роздивився. Це був убогий кабінет: старий дерев'яний стілець, бормашина з педальним приводом і вітраж із керамічними флакончиками. Навпроти стільця стояла ширма в людський зріст, що затуляла вікно. Коли відчув, що дантист наблизився, ствердив п'яти і відкрив рота.

Дон Ауреліо Есковар повернув його лице до світла. Після оглядин пошкодженого зуба він обережно надавив на запалену щелепу.

— Це повинно бути без наркозу, — сказав він.

— Чому?

— Тому що у тебе абсцес".

Алькальд подивився йому в очі.

— Все гаразд, — сказав пацієнт і намагався посміхнутися. Стоматолог забарився з відповіддю. Поставив на робочий стіл металеву формочку з прокип'яченими інструментами і виймав їх з води холодним пінцетом, як і раніше неквапно. Потім він підкотив плювальницю носком туфлі і пішов мити руки у вмивальнику. Все робив, не дивлячись на алькальда. Але той не випускав його з поля зору.

Це був нижній крайній зуб. Стоматолог розставив ноги і захопив моляр гарячими щипцями. Мер вчепився за підлокітники крісла, перекинув усі сили на ноги і відчув крижану порожнечу в нирках, але навіть зітхання не злетіло з його уст. Дантист тільки ворухнувся зап'ястям. Без злоби, швидше з гіркою ніжністю, він сказав:

— Зараз заплатиш нам за двадцять загиблих, лейтенанте.

Алькальд відчув хрускіт кістки у щелепі та сльози в очах. Але він не дихав, поки не відчув, що корінного зуба вирвано. Потім побачив видраного зуба скрізь сльози. Його теперішня біль здавалася настільки дикою, що не міг зрозуміти що ж його катувало п'ять попередніх ночей.

Нахилившись над плювальницею, спітнілий, задиханий, він розстебнув френч і навпомацки шукав хустку в кишені штанів. Стоматолог дав йому чисту ганчірку та відставив ширму від вікна.

— Витріть сльози, — сказав він.

Алькальд зробив це. Його трясло. Поки стоматолог мив руки, він побачив латку неба над плоским дахом і у міжвіконні запилену павутину з павуковими яйцями та мертвими комахами.

. Стоматолог повернувся, витираючи руки.

— Полежіть, — сказав він, — і полощіть горло солоною водою.

Алькальд встав, попрощався недбалим військовим салютом і попрямував до дверей, волочачи ноги та не застібаючи френч.

— Пришліть рахунок, — сказав він.

— Вам чи у муніципалітет?

Мер на нього не дивився. Він закрив двері і через металеву сітку процідив:

— Один грець.